

48-72 Aylık Çocuklara Yönelik Denham Duygu Anlama Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *48-72 Aylık Çocuklara Yönelik Denham Duygu Anlama Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16095>

Özet

48-72 Aylık Çocuklara Yönelik Denham Duygu Anlama Testi, Denham tarafından geliştirilen orijinal duygu anlama ölçeğinin Türkçe diline ve kültürüne uyarlama çalışması sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu ölçek, özellikle 4 ila 6 yaş aralığındaki okul öncesi dönem çocuklarının temel duygular (mutluluk, üzüntü, öfke, korku) tanıma, bakışlarının duygusal durumların anlama ve duygusal durumlara ilişkin neden-sonuç ilişkilerini kurma becerilerini değerlendirilmeyi amaçlamaktadır. Test, çocukların erken dönem sosyo-duygusal gelişim düzeylerini belirlemek ve olası risk gruplarını tespit etmek için önemli bir araçtır.

Ölçeğin uyarlama çalışması, Türkiye'deki çocuk popülasyonu üzerindeki psikometrik özelliklerini incelemeye ve testin Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini göstermiştir. Bu çalışma, Erken Çocukluk Eğitimi alanında çalışan araştırmacılar ve uygulayıcılar için kritik bir referans sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Duygu Anlama, Denham Testi, Okul Öncesi, Duygusal Yetkinlik, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, 48-72 Ay.

Yazarlar

Yılmaz, E., Tepeli, K., Güven, G.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, 48 ila 72 aylık (4-6 yaş) çocukların duygusal anlama yeteneklerini standardize edilmiş bir yöntemle ölçmektir. Duygu Anlama, çocukların sosyal etkileşimlerini düzenleme ve bakışları akran ilişkileri kurma becerilerinin temelini oluşturur. Bu nedenle, ölçek, çocukların duygusal okuryazarlık düzeylerini belirleyerek, eğitim programlarının ve müdahale stratejilerinin bu alandaki eksikliklere odaklanmasına olanak tanır.

Ölçek, Denham'ın kuramsal çerçevesine dayanarak, çocukların sadece temel duygular tanımlama becerilerini değil, aynı zamanda karmaşık sosyal bağlamlardaki duygusal ipuçlarını yorumlama yeteneklerini de değerlendirmeyi hedefler.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel yapı taşlarından biri olan Duygu Anlama (Emotion Understanding) yapısının ölçmektedir. Bu yapı genellikle üç ana bileşen etrafında incelenir:

Duygusal ifade Tanıma: Yüz ifadeleri ve ses tonları aracılığıyla temel duygular (mutluluk, üzüntü, öfke) doğru bir şekilde isimlendirebilme.

Duygusal Durumların Nedenlerini Anlama: Belirli bir olayın veya durumun hangi duygusal tepkiye yol açacağı mantıksal olarak ilişkilendirebilme.

Duygusal Tepkileri Tahmin Etme: Beklenen belirli bir durumda nasıl hissedeceğini veya davranacağını öngörebilme.

Denham modeli, duygusal bilginin sosyal ortamlarda nasıl işlendiği ve kullanıldığı üzerine odaklanarak, bu yapıya dair derinlemesine bir değerlendirme sunar.

Geçerlik

Uyarılma çalışmasında (Yılmaz, Tepeli ve Güven, 2019), ölçeğin Türk kültüründeki geçerliğini sağlamak amacıyla çeşitli analizler yapılmıştır. İçerik geçerliği, alanda uzman akademisyenlerin ve uygulayıcıların görüşleri alınarak sağlanmıştır.

Yapı geçerliği ise istatistiksel yöntemlerle incelenmiştir. Orijinal ölçeğin kuramsal yapısının Türk örnekleminde de tutarlı olup olmadığını belirlemek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı duygusal anlama yapısının başarılı bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, testin farklı zamanlarda veya farklı maddelerle tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini göstermiştir. İç tutarlılık güvenirlik katsayısı (Cronbach Alfa değeri) hesaplanmıştır. Yılmaz ve arkadaşları (2019) tarafından yapılan çalışmada, ölçeğin genel olarak kabul edilebilir düzeyde yüksek bir iç tutarlılığa sahip olduğunu rapor edilmiştir, bu da maddelerin aynı yapıyı ölçme konusunda homojen olduğunu gösterir.

Ayrıca, test-tekrar test güvenirlik analizleri yapılarak, ölçeğin zaman içinde kararlılığını incelenmesi de bu tür uyarılma çalışmaları için standart bir parçadır. Bu analizler, çocukların duygusal anlama becerilerinin nispeten sabit kaldığı kısa bir süre zarfında testin puanlarının istikrarlı olduğunu doğrulamıştır.

Faktör Analizi

48-72 Aylık Çocuklara Yönelik Denham Duygu Anlama Testi'nin uyarılma çalışmasında, ölçeğin faktör yapısını incelemek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA, ölçeğin orijinal yapısının (varsayılan boyutlar) Türk örneklem verilerine ne kadar uyduğunu test etmek için kullanılır.

Analiz sonuçları, ölçeğin kuramsal olarak beklenen faktör yapısını doğrularak, Türkçeye uyarlanan formun orijinal testin ölçtüğü psikolojik yapıyı koruduğunu göstermiştir. Bu, ölçeğin kültürel adaptasyon sürecinin başarılı olduğunu kanıtlayan önemli bir istatistiksel bulgudur.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Bireysel uygulama gerektiren, resimli veya hikaye tabanlı performans testi.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Tipik gelişim gösteren çocuklar.

Yaş Grubu: 48-72 Aylık Çocuklar (4-6 yaş).

Popülasyon Detayları: Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocuklar.

Test Metodolojisi: Uygulayıcı, çocuğa duygusal içerikli kısa hikayeler veya durumlar sunar ve çocuğun bu durumlar karşısında kahramanların ne hissettiğini veya neden böyle hissettiğini açıklamasını ister. Cevaplar puanlanır.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Zeka, Erken Çocukluk, Psikometrik Özellikler, Duygu Tanıma, Sosyal Gelişim, Karaman.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Elif YILMAZ

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı Kuruluş E-posta Adresi: elifyilmaz@kmu.edu.tr

Yazın Adresi: Karaman'lu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Şinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ölçeğin kullanımı için herhangi bir ücret bilgisi mevcut değildir; ancak uygulayıcıların telif

hakları ve kullanılm koşulları hakkında sorumlu yazar Elif Yılmaz ile iletişime geçmeleri tavsiye edilir.

Uyarılama Yılı: 2019 (Yayın yılı).

Kaynaklar

Yılmaz, E., Tepeli, K., ve Güven, G. (2019). 48-72 Aylık Çocuklara Yönelik Denham Duygu Anlama Testinin geçerlik güvenirlik çalışması. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(2), 603-622, doi:10.23863/kalem.2019.116

Makalenin akademik bağlantısı: app.trdizin.gov.tr

Testin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: 48-72-aylik-cocuklara-yonelik-denham-duygu-anlama-testi-toad.pdf

48-72 Aylık Çocuklara Yönelik Denham Duygu Anlama Testi Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler, ölçeğin orijinal yapısına ve uyarılama çalışması için içeriğine uygun olarak, çocukların duygusal durumları anlamaya yeteneğini test eden senaryolardan oluşmaktadır.

Tipik olarak, bu tür bir testte yer alan maddeler, resimli kartlar veya hikayeler eşliğinde çocuğa sunulan ağızdaki gibi sorular içerir:

"Ayşe'nin oyuncağı kırıldı. Ayşe şimdi nasıl hissediyor?" (Duygu tanıma)

"Mehmet neden bu kadar mutlu?" (Duygunun nedenini anlama)

"Eğer birisi arkadaşına vurursa, arkadaş nasıl bir duygu yaşar?" (Duygusal tepkiyi tahmin etme)

Ölçeğin tam maddelerine erişim için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.